

SMĚRNICE O OCHRANĚ OZNAMOVATELŮ, KTERÁ STANOVÍ PRAVIDLA OZNAMOVÁNÍ ŠKODLIVÉHO JEDNÁNÍ

WHISTLEBLOWING

Pravidla oznamování škodlivého jednání

1. Úvod

Tento dokument upravuje pravidla pro oznamování podezření na spáchání jakéhokoli škodlivého jednání a pravidla pro ochranu osob, které takové oznámení učiní (dále jen „oznamovatelé“), v rámci města Dačice jako instituce.

Tato pravidla vychází z požadavků evropské „Směrnice EU 2019/1937 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie“, Zákona o ochraně oznamovatelů, mezinárodních standardů a zásad správy a řízení společností (dále jen „Směrnice“).

Jakákoli osoba má možnost oznámit potenciální podvod, závažný přestupek nebo jiné škodlivé jednání v nejranějším možném stádiu bez obav z postihu. Každý, kdo je v dobré víře, si může být jist spravedlivým zacházením a řádným prošetřením jeho podnětu.

1.1 Cíle

Cílem těchto pravidel je poskytnout podporu oznamovatelům, kteří vyjádří své obavy ohledně jakýchkoli podezřelých nežádoucích událostí, které jsou v rozporu se zákonem, vnitřními pravidly, nebo mohou mít negativní vliv na dobré jméno města Dačice jako instituce, a kterých se oznamovatel dozvěděl v souvislosti s pracovní činností (v pracovním kontextu) a které spadají do věcné působnosti Směrnice.

1.2 Definice pojmů

1. **Porušení:** jednání nebo opomenutí, které porušuje povinnosti uložené zákony, předpisy, profesními standardy, interními zásadami, pravidly a postupy města Dačice nebo popírá jejich předmět nebo účel, o kterém se oznamovatel dozvěděl v souvislosti s pracovní činností (v pracovním kontextu).
2. **Whistleblowing:** interní nebo externí oznámení jakoukoli osobou za účelem odhalení porušení zákona či jiných norem učiněné u odpovědné osoby pro vyšetřování.
3. **Oznamovatel:** jakákoli fyzická osoba, která ohlašuje porušení zákona odpovědné osobě.
4. **Odpovědná osoba pro vyšetřování:** nezávislá osoba odpovědná za přijímání a monitorování oznámení.
5. **Dobrá víra:** přesvědčení oznamovatele, že obsah oznámení je pravdivý a je podán v zájmu města Dačice, bez ohledu na osobní prospěch a není založen na osobní zášti.

6. **Odplata:** jakýkoli akt diskriminace, pomsty nebo obtěžování, který je přímo či nepřímo učiněn proti oznamovateli, jakoukoli osobou, za to, že oznámil porušení.
7. **Ochrana:** všechny přiměřené kroky podniknuté městem Dačice k zajištění důvěrnosti jména oznamovatele, jakož i opatření vynucená k ochraně oznamovatelů před odvetou a finančními ztrátami.
8. **Pracovní kontext:** informace o porušeních, které se vztahují k pracovní činnosti a u kterých by oznamovatel mohl být vystaven odvetě, pokud takové informace nahlásí.
9. **Pracovní činnost:** pracovněprávní vztah, služba, samostatná výdělečná činnost, výkon práv spojených s účastí v právnické osobě, výkon funkce člena orgánu právnické osoby, který je do funkce volen, jmenován či jinak povolán (tzv. „volený orgán“), správa svěřenského fondu, dobrovolnická činnost, odborná praxe, stáž, nebo výkon práv a povinností vyplývajících ze smlouvy, jejímž předmětem je poskytování dodávek, služeb, stavebních prací nebo jiného obdobného plnění.

2. Rozsah

2.1 Osobní působnost

Oznamovatelem ve smyslu Směrnice je fyzická osoba, která se v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností dozvěděla o protiprávním jednání, které porušuje právní předpis spadající do jedné z oblastí vymezených Směrnicí, a tuto skutečnost oznámila prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému (VOS), externího/vnějšího oznamovacího systému (EOS) nebo uveřejněním, případně přímo příslušným orgánům veřejné moci (např. policejní orgán, státní zástupce, orgán správního trestání).

Opatření na ochranu oznamovatelů se vztahují také na třetí osoby, které jsou ve spojení s oznamovatelem, a které by mohly být v pracovním kontextu vystaveny újmě, například kolegové nebo příbuzní;

2.2 Věcná působnost

Věcnou působnost vymezuje Směrnice výčtem oblastí, jichž se musí protiprávní jednání porušující právo Evropské unie týkat. Těmito oblastmi jsou:

- a. zadávání veřejných zakázek;
- b. finanční služby, produkty a trhy a předcházení praní peněz a financování terorismu;
- c. bezpečnost a soulad výrobků s předpisy;
- d. bezpečnost dopravy;
- e. ochrana životního prostředí;
- f. radiační ochrana a jaderná bezpečnost;
- g. bezpečnost potravin a krmiv, zdraví a dobré životní podmínky zvířat;
- h. veřejné zdraví;
- i. ochrana spotřebitele a
- j. ochrana soukromí a osobních údajů a bezpečnost sítí a informačních systémů,
- k. ochrana finančních zájmů Unie podle článku 325 Smlouvy o fungování EU a blíže upřesněných v příslušných opatřeních Unie a porušení týkající se vnitřního trhu podle čl. 26 odst. 2 Smlouvy o fungování EU, včetně porušení unijních pravidel hospodářské soutěže a státní podpory, jakož i porušení týkající se vnitřního trhu v souvislosti s jednáními, která porušují pravidla týkající se daně z příjmů právnických osob, nebo s mechanismy, jejichž účelem je získání daňové výhody, která maří předmět nebo účel příslušného práva v oblasti daně z příjmů právnických osob.

Tato pravidla se vztahují na jakékoliv škodlivé jednání v rámci věcné působnosti Směrnice, tj. všechny druhy podvodů a závažných přestupků týkajících se hrubého porušení nebo hrubého nedodržení vnitřních předpisů (např. pracovních předpisů, či dalších vnitřních předpisů), jakož i obecně platných předpisů (právních předpisů, účetních zásad apod.). Jedná se o všechny události, které ohrožují důvěryhodnost a pověst města Dačice.

Účelem těchto pravidel není zpochybňovat městem Dačice již přijatá rozhodnutí, stejně tak by neměla být používána k přehodnocování záležitostí, které již byly řešeny v rámci jiných postupů, pravidel nebo předpisů města Dačice.

3. Zásady

3.1 Základní zásady

1. Oznamovatelé, kteří mají podezření, že došlo nebo by mohlo dojít k podvodu, závažnému přestupku nebo jinému škodlivému jednání, mají možnost oznámit své podezření bez obav z jakýchkoli negativních důsledků.
2. Ochrana nemůže být poskytnuta osobám, které nejednaly v dobré víře, tzn. takovým, které podaly smyšlené oznámení pouze v úmyslu poškodit osoby, vůči nimž je oznámení směřováno.
3. Všechna oznámená podezření na podvod, závažný přestupek nebo jiné škodlivé jednání budou posuzována spravedlivě, objektivně, přísně důvěrně a budou v přiměřené lhůtě důkladně a spravedlivě prošetřena.
4. Oznamovatelé mají nárok na ochranu za předpokladu, že:
 - měli rozumné důvody se domnívat, že informace o nahlášených porušeních byly v době hlášení pravdivé a že tyto informace spadají do oblasti věcné působnosti Směrnice a
 - oznámení podali interně nebo externě v souladu s těmito zásadami.

3.3 Ochranná opatření

1. Jsou zakázány jakékoli formy odvetných opatření proti oznamovatelům zejména v podobě:
 - pozastavení nebo snížení úrovně povýšení nebo pozastavení školení a vzdělávání;
 - negativní hodnocení výkonu nebo poskytnutí negativní reference o zaměstnání;
 - uložení nebo výkon jakéhokoli disciplinárního opatření, napomenutí nebo jiného trestu;
 - nátlak, zastrašování, obtěžování, diskriminace nebo nespravedlivé zacházení;
 - nepřevedení smlouvy na dobu určitou na pracovní smlouvu na dobu neurčitou, kdy pracovník měl legitimní očekávání, že mu bude nabídnuto trvalé zaměstnání;
 - neobnovení nebo předčasné ukončení smlouvy na dobu určitou;
 - poškození, včetně poškození pověsti osoby (zejména v sociálních médiích), nebo finanční ztráta, včetně ztráty příjmu;
 - zařazení na černou listinu, což může způsobit, že daná osoba nenajde zaměstnání v daném oboru;
 - předčasné ukončení nebo zrušení smlouvy.
2. Oznamovatel má právo na informování o průběhu vyšetřování, pokud to nenaruší vyšetřování nebo nepoškodí práva jiných osob. Nemá však právo na získání kopie materiálů, které se týkají vyšetřování, zjištění a přijatých opatření.
3. Příslušné důsledky (např. disciplinární řízení nebo trestní oznámení) budou podle interních postupů vyvozeny vůči osobám, které:

- brání nebo se snaží bránit oznámení;
 - se chtějí pomstít oznamovatelům;
 - zvažují zahájit nepříjemné řízení proti oznamovatelům;
 - poruší povinnost zachovávat mlčenlivost o totožnosti oznamovatelů.
4. Důsledky budou vyvozeny i vůči oznamovatelům, pokud se prokáže, že vědomě uvedli nepravdivé informace a budou stanovena opatření pro náhradu škody vyplývající z takového oznámení.

3.4 Postup podávání oznámení

1. Oznamovatel má podle Směrnice možnost podat oznámení prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému (VOS), externího/vnějšího oznamovacího systému (EOS) nebo uveřejněním. Oznamovatel má taktéž možnost oznámení podat přímo příslušným orgánům veřejné moci (policejní orgán, orgán správního trestání). Volba mezi VOS a EOS pro prvotní podání oznámení je na úvaze oznamovatele.
2. Možnost uveřejnění oznámení nastupuje až sekundárně za splnění dalších podmínek.
3. **Možnosti interního oznámení:**
 - Oznamování prostřednictvím VOS je preferovanou variantou, neboť případnou nápravu zjištěného protiprávního stavu může zajistit sama ZŠ J. A. Komenského Dačice jako povinný subjekt. Takový postup zpravidla vede k rychlejšímu a efektivnějšímu vyřešení problému.
 - Přijetí oznámení od oznamovatele protiprávního jednání je v rámci VOS svěřeno výlučně odpovědné osobě pro vyšetřování.
 - Odpovědná osoba pro vyšetřování zkoumá oznámení a případně navrhuje povinnému subjektu opatření k nápravě zjištěného protiprávního stavu. Povinný subjekt ani nikdo jiný nesmí zasahovat do řádného výkonu činnosti odpovědné osoby a nesmí ohrožovat ani její nestrannost.
4. **Možnosti externího oznámení:**
 - Oznámení je možné podat u externího subjektu – Ministerstva spravedlnosti.
 - Bližší informace ke způsobu podávání oznámení jsou Ministerstvem spravedlnosti zveřejněny na stránkách www.justice.cz.
5. **Opatření pro přijímání oznámení:**
 - Potvrzení o přijetí oznámení by mělo být zasláno oznamovateli do 7 dnů od přijetí.
 - Určená odpovědná osoba pro vyšetřování udržuje komunikaci s oznamovatelem a v případě potřeby požádá o další informace a poskytne zpětnou vazbu oznamovateli.
 - Oznámení jsou pravidelně monitorována odpovědnou osobou pro vyšetřování.
 - Časový rámec pro poskytnutí zpětné vazby oznamovateli nebo sdělení výsledku vyšetřování by neměl přesáhnout 3 měsíce od oznámení.

3.5 Důvěrnost, ochrana osobních údajů

1. **Důvěrnost:** Totožnost oznamovatele nelze bez jeho výslovného souhlasu nikomu prozradit, kromě zaměstnanců pověřených k přijímání a řešení oznámení. To platí také pro všechny další informace, z nichž lze totožnost oznamovatele odvodit. Totožnost oznamovatele a jakékoli další informace odkazované na takovou osobu lze zveřejnit pouze, pokud to vyžadují právní předpisy (např. v případě soudního řízení), mimo jiné za účelem ochrany práv dotčené osoby.
2. **Ochrana osobních údajů:** Jakékoli zpracování osobních údajů prováděné podle těchto zásad, včetně jejich výměny nebo předávání, bude prováděno v souladu s právními

předpisy EU, ČR a zásadami města Dačice. Osobní údaje, které zjevně nejsou relevantní pro zpracování konkrétního oznámení, nebudou shromažďovány, nebo pokud budou náhodně shromážděny, budou bez zbytečného odkladu vymazány.

3.6 Práva a povinnosti odpovědné osoby pro vyšetřování

1. Odpovědnou osobou pro vyšetřování je **Mgr. Hana Zemanová** e-mail: skola@zsdacice.eu, tel. 384 420 434. Zástupcem odpovědné osoby pro vyšetřování (v případě její nepřítomnosti) je Mgr. Jaroslava Kopačková, (dále jen odpovědná osoba pro vyšetřování).
2. Odpovědná osoba pro vyšetřování je kontaktním místem, kde jsou přijímány, sledovány a ukládány všechny případy oznamování whistleblowingu.
3. Přístup k podaným oznámením má pouze odpovědná osoba pro vyšetřování, která o nich zachovává mlčenlivost.
4. Ústní oznámení je možné prostřednictvím fyzického setkání s odpovědnou osobou pro vyšetřování nebo telefonicky.
5. Je-li oznámení učiněno ústně na základě osobního nebo telefonického rozhovoru, je odpovědná osoba pro vyšetřování povinna pořídit zvukovou nahrávku oznámení nebo jeho přepis. Nevysloví-li oznamovatel s pořízením nahrávky souhlas, nesmí ji příslušná osoba pořídit. V takovém případě se o podaném oznámení sepíše pouze písemný záznam, který by co do obsahu měl odpovídat protokolu podle § 18 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Obdobný postup se uplatní rovněž, pokud pořízení zvukové nahrávky oznámení není možné, např. pokud se pro příjem oznámení nepoužívá telefonická linka s funkcí nahrávání hovorů. Oznamovatel má možnost zkontrolovat, opravit a odsouhlasit přepis hovoru podpisem. Jeho vyjádření se k přepisu či záznamu přiloží. Nahrávku nebo přepis je nutné uchovávat v dohledatelné podobě po dobu alespoň 5 let.
6. Pokud osoba požádá o schůzku s odpovědnou osobou pro vyšetřování pro účely podání oznámení, má město Dačice jako povinný subjekt právo, se souhlasem informátora, dokumentovat schůzku provedením záznamu konverzace nebo prostřednictvím zápisů ze schůzky. Oznamovatel má možnost zkontrolovat, opravit a odsouhlasit zápis ze schůzky podpisem.
7. Odpovědná osoba pro vyšetřování musí provést předběžné posouzení oznámení, zejména zda spadá oznamované jednání pod oblasti vymezené Směrnicí, zda je dodržen tzv. pracovní kontext, o jaký druh protiprávního jednání se jedná, zda postačuje oznamované jednání vyřešit interně apod.
8. Odpovědná osoba vyšetřováním po řádném posouzení případu může rozhodnout, že nahlášené porušení nevyžaduje další následná opatření a případ uzavře. V takovém případě je do 3 měsíců od vyrozumění o přijetí oznámení, nebo do 3 měsíců od přijetí oznámení, pokud oznamovatel vyrozuměn nebyl, oznamovatel o rozhodnutí a důvodech informován. Stejný přístup lze použít v případě opakovaných oznámení, které neobsahují žádné smysluplné nové informace o porušeních ve srovnání s předchozí zprávou.
9. V případě, že je učiněno oznámení ve smyslu Směrnice, odpovědná osoba pro vyšetřování zahájí prošetření oznámených informací.
10. Odpovědná osoba pro vyšetřování se může obracet na oznamovatele za účelem získávání doplňujících informací k šetřenému případu. Během vyšetřování je nutné za všech okolností respektovat práva oznamovatelů upravená v těchto pravidlech, zejména uchovávat v tajnosti identitu oznamovatele.
11. Zaměstnanci města Dačice jsou povinni poskytnout odpovědné osobě pro vyšetřování veškerou nutnou součinnost, zejména mají obecnou povinnost součinnosti, povinnost

- poskytnout vysvětlení, povinnost na vyžádání vydat listinu nebo jinou věc důležitou pro posouzení, povinnost umožnit vstup do kanceláře nebo jiných prostor apod.
12. Pokud je to možné, odpovědná osoba pro vyšetřování na základě svých závěrů doporučí přijetí nápravných opatření. Z doporučení nesmí být zřejmé, kdo je oznamovatelem, a nesmí dojít k prozrazení ani jiných „důvěrných informací“ obsažených v oznámení.
 13. Odpovědná osoba pro vyšetřování vyrozumí do 3 měsíců od vyrozumění o přijetí oznámení, nebo do 3 měsíců od přijetí oznámení, pokud oznamovatel vyrozuměn nebyl, oznamovatele o výsledku prošetření a o plánovaných či přijatých opatřeních.
 14. Odpovědná osoba pro vyšetřování vede evidenci údajů z oznámení, do níž bude mít přístup pouze tato osoba. Evidence se vede v rozsahu:
 - a. datum přijetí oznámení,
 - b. jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a kontaktní adresa oznamovatele, jsou-li tyto údaje známy,
 - c. shrnutí obsahu oznámení a identifikace osoby, proti které oznámení směřovalo, je-li její totožnost známa,
 - d. datum ukončení posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou a jejich výsledek.
 15. Odpovědná osoba pro vyšetřování musí uchovávat oznámení samotná, a to takovým způsobem, aby přístup k nim měla pouze tato osoba, a to po dobu nezbytně nutnou pro případ dalších šetření (i dalšími orgány veřejné moci).

3.7 Uveřejnění oznámení

Uveřejnění oznámení je možné využít pouze ve výjimečných případech, kdy není možné dosáhnout účelu oznámení využitím standardních kanálů (VOS, EOS). Vyjde-li najevo, že podmínky v daném případě naplněny nebyly, bude oznamovatel za své jednání odpovědný podle příslušných právních předpisů. Oznamovatel může oznámení uveřejnit, jsou-li naplněny níže uvedené podmínky:

1. V návaznosti na podané oznámení nebylo ve stanovených lhůtách přijato vhodné opatření (např. přijetí oznámení bylo odepřeno nebo oznámení nebylo posouzeno z hlediska své důvodnosti a pravdivosti, či povinný subjekt návazně na podané oznámení nepřijal žádné vhodné opatření k předejití nebo nápravě protiprávního stavu).
2. Nečinností oznamovatele by mohlo dojít k ohrožení významného veřejného zájmu, např. z důvodu nebezpečí z prodlení. Může se jednat např. o oblast ochrany jaderné bezpečnosti, veřejného zdraví či životního prostředí.
3. Není možné bez podstoupení zvýšeného rizika (například zničení důkazů, maření řádného posouzení oznámení či postihu oznamovatele) podat oznámení u Ministerstva spravedlnosti.

3.8 Závěrečná ustanovení

Tato směrnice nabývá účinnosti dnem 1. 8. 2023.

V Dačicích dne 30. 7. 2023

.....
Ing. Eva Macků, ředitelka